

Початкова освіта

УДК 821.161.2(477.81).09:37.017.7:908

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.18763407>

Літературне краєзнавство Рівненщини в контексті відродження духовних цінностей в умовах сучасного освітнього процесу

Суржук Тетяна Борисівна

кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри теорії і методик початкової освіти, Рівненський державний гуманітарний університет, вул.

Пластова, 31, м. Рівне, Україна, 33010

<https://orcid.org/0000-0002-2104-0015>

Бісовецька Людмила Андріївна

кандидат філологічних наук, доцент кафедри теорії і методик початкової освіти, Рівненський державний гуманітарний університет, вул. Пластова, 31, м. Рівне,

Україна, 33010

<https://orcid.org/0000-0003-0318-5963>

Костолович Тетяна Василівна

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії і методик початкової освіти, Рівненський державний гуманітарний університет, вул. Пластова, 31, м. Рівне,

Україна, 33010

<https://orcid.org/0000-0001-5284-0296>

Прийнято: 15.01.2026 | Опубліковано: 30.01.2026

Анотація: Стаття присвячена дослідженню літературного краєзнавства Рівненщини в умовах сучасного освітнього процесу. **Метою**

наукової розвідки є дослідження творів письменників Рівненщини, сучасного літературного краєзнавства в контексті відродження духовних цінностей. У розвідці використано комплекс **методів** дослідження: загальнонаукові (аналіз, синтез, абстрагування); емпіричні (спостереження, опитування).

Результати. Виявлено, що поглиблення краєзнавчої складової в освіті під час війни є критичним для формування національної ідентичності, історичної пам'яті та світоглядних цінностей молоді. Це забезпечує цілісне ставлення до рідного краю, зміцнює суспільну свідомість і є основою духовної міцності суспільства. Для вирішення поставленої проблеми необхідно створити педагогічні умови ефективної організації занять із вивчення літератури рідного краю: врахування специфіки літератури як виду мистецтва; формування естетичних смаків школярів відповідно до народних традицій, звичаїв свого краю; формування самоповаги, гордості за рідну землю на основі особистісного ставлення до художньої літератури краєзнавчого спрямування. Вивчення літературного краєзнавства сприяє передовим науковим досягненням у гуманітарних науках, створення нових знань: а) вивчення регіональної літератури; б) виховання національної свідомості та духовності; в) інтеграція краєзнавства в освітній процес; г) відродження духовних цінностей, як-от: повага до культурної спадщини, любов до рідного краю, патріотизм; д) збереження національної ідентичності.

Висновки. З'ясовано, що провідною ідеєю вивчення літературного краєзнавства є духовний розвиток особистості здобувача освіти, збагачення його світогляду, підвищення рівня загальної культури, формування естетичних смаків тощо засобами літературного краєзнавства – знання про літературу рідного краю як складника і невід'ємної частини усієї України.

Ключові слова: література рідного краю, творчість письменників Рівненщини, «мала батьківщина», кваліфікований читач, виховання національної свідомості.

Literary regional studies of Rivne region in the context of the revival of spiritual values in the modern educational process

Surzhuk Tetiana Borysivna

PhD in Pedagogical Sciences, Associate Professor at the Department of Theory and Methodology of Primary Education, Rivne State University for the Humanities, Plastova str., 31, Rivne, Ukraine, 33010.
<https://orcid.org/0000-0002-2104-0015>

Bisovetska Liudmyla Andriivna

PhD in Philological Sciences, Associate Professor at the Department of Theory and Methodology of Primary Education, Rivne State University for the Humanities, Plastova str., 31, Rivne, Ukraine, 33010 .
<https://orcid.org/0000-0003-0318-5963>

Kostolovych Tetiana Vasylivna

PhD in Pedagogical Sciences, Associate Professor at the Department of Theory and Methodology of Primary Education, Rivne State University for the Humanities, Plastova str., 31, Rivne, Ukraine, 33010.
<https://orcid.org/0000-0001-5284-0296>

Abstract: The article is devoted to the study of literary regional studies in Rivne region in the context of the modern educational process. The **aim** of the scientific research is to study the works of writers from Rivne region and modern literary regional studies in the context of the revival of spiritual values. The study uses a set of research **methods**: general scientific (analysis, synthesis, abstraction); empirical (observation, surveys).

Results. It has been found that deepening the local history component in education during wartime is critical for shaping national identity, historical memory and worldview values among young people. This ensures a holistic attitude towards one's native land, strengthens social consciousness and forms the basis of a society's spiritual strength. To solve this problem, it is necessary to create pedagogical conditions for the effective organisation of classes on the study of local literature: taking into account the specifics of literature as an art form; forming the aesthetic tastes of schoolchildren in accordance with the folk traditions and customs of their region; the formation of self-respect and pride in one's native land based on a personal attitude towards artistic literature of a local history nature. The study of literary regional studies contributes to advanced scientific achievements in the humanities and the creation of new knowledge: a) the study of regional literature; b) the cultivation of national consciousness and spirituality; c) the integration of regional studies into the educational process; d) the revival of spiritual values, such as respect for cultural heritage, love for one's native land, patriotism; e) the preservation of national identity.

Conclusions. It has been established that the leading idea behind the study of literary regional studies is the spiritual development of the student, the enrichment of their worldview, the improvement of their general culture, the formation of aesthetic tastes, etc. through literary regional studies – knowledge about the literature of their native land as a component and integral part of Ukraine as a whole.

Keywords: literature of the native land, works of writers from Rivne region, 'small homeland', qualified reader, fostering national consciousness.

Постановка проблеми. Поглиблення краєзнавчої складової в освіті під час війни є критичним для формування національної ідентичності, історичної пам'яті та світоглядних цінностей молоді. Це забезпечує цілісне ставлення до рідного краю, зміцнює суспільну свідомість і є основою духовної міцності

суспільства. Для вирішення поставленої проблеми необхідно створити педагогічні умови ефективної організації занять із вивчення літератури рідного краю: врахування специфіки літератури як виду мистецтва; формування естетичних смаків школярів відповідно до народних традицій, звичаїв свого краю; формування самоповаги, гордості за рідну землю на основі особистісного ставлення до художньої літератури краєзнавчого спрямування.

Як засвідчує практика навчання, забезпечення окреслених умов потребує неабиякої підготовки вчителя: знання творчості письменників Рівненщини – членів Національної спілки письменників України; попереднє ознайомлення з творами художньої літератури про рідний край, які здобувачам освіти належить прочитати; підготовка комплексу завдань, а також методів їх виконання з урахуванням різних форм літературно-творчої діяльності здобувачів освіти; планування наукового, методичного і практичного наповнення різноманітних форм роботи (занять, літературних читань, зустрічей з письменниками, конференцій тощо); забезпечення музичного і мистецького оформлення краєзнавчого спрямування.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Наукові розвідки учених-методистів розкривають проблеми літературного краєзнавства як наукової проблеми, методичних аспектів вивчення літературного краєзнавства, літературного краєзнавства в контексті гуманізації сучасної освіти, літературного і педагогічного краєзнавства, розвитку змісту літературного краєзнавства у закладах освіти.

У статті Т. Данилюк [1] обґрунтовано роль літературного краєзнавства як важливого засобу навчання та виховання в сучасній школі. Авторка наголошує, що вивчення місцевої літератури сприяє формуванню національної свідомості, любові до рідного краю та активізує пізнавальний інтерес учні. Наукова розвідка Г. Зажарської [2] присвячена реалізації сучасних освітніх завдань, зокрема національно-патріотичному вихованню та розвитку читацької

компетентності молодших школярів. Література рідного краю розглядається як обов'язковий розділ навчальної програми, що вивчається на уроках літературного читання в початковій школі.

В. Захарова [3] наголошує, що використання літературного краєзнавства у структурі професійної підготовки майбутніх філологів сприяє формуванню фахових, загальнокультурних і дослідницьких компетентностей, дослідження фокусується на процесі сприймання художнього твору та аналізі тексту в контексті регіональної літературної спадщини. О. Кондур і Л. Прокопів [4] розглядають використання краєзнавчого матеріалу як методу формування патріотичних почуттів, любові до рідного краю та національної свідомості в учнів початкових класів.

Важливість інтеграційного підходу до використання літературного краєзнавства у вищій школі обґрунтовує Л. Овдійчук [5], наголошуючи на поєднанні літератури з історією, культурою та географією рідного краю для підвищення ефективності навчання. В. Перевознюк [6] досліджує використання педагогіки місця для вивчення літератури рідного краю, що сприяє формуванню творчої особистості, акцентує на зв'язку навчання з локальним контекстом, перетворюючи краєзнавчий матеріал на засіб емоційного та інтелектуального розвитку учнів, формуючи їхню громадянську свідомість.

А. Погорєлова [7] вивчає можливості використання творчості письменників Придунав'я для виховання учнів на уроках літератури рідного краю. Дослідження підкреслює потенціал краєзнавчого матеріалу у формуванні патріотизму, національної свідомості та ціннісних орієнтирів, підкреслюючи роль місцевої літератури в гуманізації освіти. У статті Г. Райбедюк [8] обґрунтовано роль літературного краєзнавства як інструменту гуманізації освіти, що формує національну свідомість через вивчення творчості поетів Придунав'я. На прикладі регіональної літератури розкрито виховний потенціал

та методичні аспекти використання краєзнавчого матеріалу для виховання любові до рідного краю та культури.

Літературне краєзнавство як дієвий інструмент формування естетичних та ціннісних орієнтирів особистості в умовах глобалізації розглядає Л. Расевич [9]. Авторка обґрунтовує важливість локального літературного контексту для збереження культурної самобутності, пропонуючи нові підходи до вивчення та інтерпретації регіональних літературних явищ. Н. Шолох [10] розкриває методику використання краєзнавчого матеріалу для формування предметних компетентностей, обґрунтовує, що вивчення літератури рідного краю підвищує мотивацію, поглиблює знання, виховує патріотизм та забезпечує зв'язок навчання з життям.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Науковий потенціал літературної спадщини Рівненщини в контексті початкової школи залишається малодослідженим. Водночас інтеграція цього матеріалу є нагальною потребою, адже вона суттєво оновлює навчальний зміст і закладає фундамент самосвідомості дитини.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою наукової розвідки є дослідження творів для дітей письменників Рівненщини, сучасного літературного краєзнавства в умовах освітнього процесу Нової української школи. Дослідження спрямоване на вивчення впливу літератури рідного краю на моральний і духовний стан здобувачів освіти, її ролі у підтримці національної ідентичності та соціальної згуртованості, а також її значення як інструменту підвищення якості читання літературних творів у цілому.

Завдання статті – вивчити особливості творчості письменників Рівненщини, дослідити роль літературного краєзнавства у формуванні духовних і моральних цінностей здобувачів освіти, визначити вплив краєзнавчої літератури на здатність здобувачів освіти бачити й цінувати красу й самобутність Рівненщини у літературних творах.

У розвідці використано комплекс методів дослідження: загальнонаукові (аналіз, синтез, абстрагування); емпіричні (спостереження, опитування для виявлення ставлення здобувачів освіти, учителів, батьків, викладачів щодо вивчення літератури Рівненщини тощо).

Міждисциплінарний підхід до літературного краєзнавства забезпечує цілісне розуміння регіонального літературного процесу як частини національної культури. Використання інструментарію історії, соціології, педагогіки та культурології дозволяє не лише аналізувати тексти, а й досліджувати їх у контексті історичної епохи, місцевих традицій, побуту та соціокультурних особливостей. Тому методологічними засадами дослідження є наукові положення філософії про людську діяльність, народність у мистецтві, свідомість та художнє відображення дійсності.

Провідною ідеєю вивчення літературного краєзнавства є духовний розвиток особистості здобувача освіти, збагачення його світогляду, підвищення рівня загальної культури, формування естетичних смаків тощо засобами літературного краєзнавства – знання про літературу рідного краю, «малої батьківщини» як складника і невід’ємної частини усієї України.

Вивчення літературного краєзнавства сприяє передовим науковим досягненням у педагогічних і філологічних науках, створення нових знань: а) вивчення регіональної літератури. Літературне краєзнавство включає аналіз творчості письменників, поетів і культурних діячів, пов’язаних з Рівненщиною. Це, зокрема, такі особистості, як Улас Самчук, Ніла Зборовська, Борис Тен та інші. Їхні твори не тільки представляють локальний культурний контекст, але й відображають загальноукраїнські духовні й моральні цінності; б) виховання національної свідомості та духовності. Ознайомлення з літературною спадщиною Рівненщини сприяє формуванню в учнів національної ідентичності, любові до рідної землі, збереженню історичної пам’яті, необхідності звертатися до глибоких духовних традицій для формування особистості молоді;

в) інтеграція краєзнавства в освітній процес. Реалізується через вивчення творів місцевих письменників, проведення екскурсій, організацію тематичних уроків, семінарів і зустрічей з сучасними авторами Рівненщини. Здобувачі не тільки дізнаються про літературне минуле свого краю, але й вчаться цінувати сучасну літературну творчість; г) відродження духовних цінностей, як-от: повага до культурної спадщини, любов до рідного краю, етичні норми та патріотизм. Особливо актуальним є відновлення інтересу до творів, що відображають моральні принципи й духовність українського народу; д) збереження національної ідентичності. Допомагає зберегти й розвивати національну ідентичність. Занурення у літературну спадщину рідного регіону дозволяє краще зрозуміти власне коріння та традиції.

Значний доробок у впровадження літературного краєзнавства в освітній процес належить науковцям кафедри теорії і методик початкової освіти РДГУ. Результатом їхньої роботи над проектом щодо відродження духовних цінностей став посібник «Рівне – місто моє» [11], що охоплює історичний та культурний опис міста. Паралельно педагогами-практиками під керівництвом Л. Іванової було розроблено читанку «Моє літературне Полісся» [12], де представлено антологію творів місцевих авторів для дітей.

Ми переконані, що вивчення літератури рідного краю є фундаментом сучасної початкової освіти. Використання доробку рівненських письменників на уроках мови та читання збагачує світогляд дитини та зміцнює її зв'язок із національним корінням. Важливим інструментом у цій роботі став кейсбук медіатекстів про міський простір Рівного, який допомагає дітям опанувати навички усвідомленого читання та розвиває інтерес до дослідження рідного міста.

Рівненська область – потужний літературний осередок України, що виплекав цілу плеяду майстрів слова. Регіон пишається як сучасними авторами (О. Ірванець, І. Баковецька, Ю. Береза), так і класиками світового рівня, серед

яких Улас Самчук, Борис Тен та Олена Теліга. Література краю вражає жанровим різноманіттям: від глибокої прози про волинське село Дермань до захопливих казок, пригод та фантастики для дітей. Сучасне покоління письменників, зокрема Степан Бабій, Анна Лимич та Євген Шморгун, продовжує традиції класиків, створюючи багатогранну літературу для дорослих і малечі.

Літературна казка є популярним жанром для дітей на Рівненщині, де місцеві автори активно створюють цікаві віршовані та прозові твори. Яскравими прикладами цього жанру «Мрії збуваються. Казкова історія, яку розповів Різдвяний Янгол» Є. Пірог [13], «Дідусева казка» О. Богачука [14], «Ходить казочка Поліссям» Р. Демчук [15], «Калиновий дід» Л. Пшеничної [16] та «Казки на шафі» І. Рачковської [17].

Героями казок рівненських письменників є не лише діти і дорослі, а й звірі, птахи, комахи. «Горде левеня» В. Титечка [18] було визнано кращою книгою Рівненської області для дітей у 2012 році. Автор часто використовує анімалістичні образи, щоб через поведінку звірів донести до малечі важливі моральні уроки. «Медова казка» В. Тибеля [19] – це не просто історія про комах, а справжній роман-казка, який у 2016 році отримав першу премію конкурсу «Коронація слова». Головна героїня, бджілка Рудка, відкриває для читача складний та ієрархічний світ вулика, вчить цінувати спільноту та працю. О. Богачук у «Дідусевій казці» [14] створює мальовниче полотно поліської природи, де кожен птах чи звір має свій голос. «Як берегти нашу природу» М. Солтис-Смирнової [20] є яскравим прикладом екологічного виховання через казку. Введення «незвичайних персонажів», як-от: батарейки чи комп'ютерна мишка, допомагає дітям зрозуміти вплив сучасних технологій на довкілля в ігровій формі.

Рівненщина має потужну школу дитячої літератури, де поруч із казками чільне місце посідають оповідання. В оповіданні В. Тибеля «Бурштин із

комахою всередині» [21] поєднується пізнавальний елемент про «сонячний камінь» Полісся з художнім сюжетом. Збірка С. Гулі «Комусь живому» [22] містить оповідання, адресовані саме молодшим школярам. Повість С. Гридіна «Федько, прибулець з інтернету» [23] вирізняється на тлі сучасної літератури завдяки вмінню автора говорити з дітьми їхньою мовою, використовуючи близькі їм теми (технології, комп'ютерні ігри, інтернет).

Визначена автором як художньо-документальна, праця П. Велесика «Таємниці лісів Рівненщини» [24] є глибоким дослідженням рідного краю. Її зміст базується на поєднанні науково обґрунтованих фактів про флору і фауну з живими історіями про людей, які присвятили життя охороні природи. Книга слугує надійним джерелом інформації про регіон, зберігаючи при цьому легкість і захопливість художнього викладу.

У творчості письменників Рівненщини (Т. Бацмай, О. Богачука, І. Голуб, В. Климентовської, Л. Пшеничної, С. Рачинця, Л. Рибенко, Б. Столярчука, М. Тимчака, Г. Чубая та ін.) значне місце посідає дитяча лірика, яка формує світогляд дитини через щире та художньо довершене слово. Дитяча лірика нашого краю – це не просто вірші, а своєрідний «культурний код», що поєднує любов до малої батьківщини з загальнолюдськими цінностями. Дитяча поезія представлена різними жанрами, як-от: вірші, байки, колискові, лічилки, скоромовки, загадки, жарти, легенди, поеми [25].

Дитяча лірика – невід'ємна частина дитинства. На перший погляд вона здається простою та невігядливою, насправді відіграє ключову роль у всебічному гармонійному розвитку особистості: закладає фундамент для майбутніх знань, умінь та емоційного благополуччя дитини.

Дослідження творчого доробку літераторів Рівненського краю підтвердило доцільність його використання у дослідницькій діяльності учнів початкових класів. Жанрова палітра творів надзвичайно широка: вона охоплює казки, легенди, байки, гумористичні та науково-пізнавальні тексти. Висока

художня якість та глибокий повчальний зміст цих творів сприяють засвоєнню дітьми моральних цінностей, вихованню гуманізму та любові до рідної землі.

Особливо цінним є відображення у творах унікальних природних ландшафтів, дитячих пригод і щирої дружби, а також різноманіття тваринного світу – величних звірів і співучих птахів, дивовижних комах тощо. Це, разом із розповідями про культурні традиції, події минулого й сьогодення Рівненщини, викликає в учнів відчуття причетності до своєї малої батьківщини та повагу до письменників, що творили в рідному для них краї. Книги місцевих авторів захоплюють дітей описами рідних краєвидів, історіями про вірну дружбу та пригоди однолітків. Сторінки, присвячені розмаїттю тваринного світу – від лісових велетнів до тендітних комах – відкривають перед школярами красу природи Рівненщини. Завдяки таким сюжетам та розповідям про народні традиції діти починають краще відчувати своє коріння та щиро захоплюватися талановитими земляками-письменниками.

Вивчення літературного краєзнавства має позитивний вплив на суспільство через відродження та популяризацію духовних цінностей, інтеграцію цих цінностей у сучасний освітній процес, а також зміцнення культурної ідентичності та моральної свідомості молоді. Щоб твори місцевих авторів стали дієвим інструментом навчання, необхідно створити особливе освітнє середовище. Головний акцент варто зробити на дослідницькій діяльності, де діти не просто читають, а вчаться аналізувати та пояснювати зміст. Ефективними стануть «живі» форми роботи: рольові ігри, створення міні-проектів та інсценізації. Обов'язковою умовою є пристосування текстів до рівня сприйняття дітей та підбір індивідуальних завдань, що допоможе кожній дитині відчути успіх у вивченні художнього слова.

Висновки. Отже, провідною ідеєю вивчення літературного краєзнавства є духовний розвиток особистості здобувача освіти, збагачення його світогляду, підвищення рівня загальної культури, формування естетичних смаків тощо

засобами літературного краєзнавства – знання про літературу рідного краю як складника і невід’ємної частини усєї України.

Вивчення літературного краєзнавства сприяє передовим науковим досягненням у педагогічних і філологічних науках, створення нових знань, як-от: вивчення регіональної літератури; виховання національної свідомості та духовності; інтеграція краєзнавства в освітній процес; відродження духовних цінностей; збереження національної ідентичності. Літературне краєзнавство допомагає зберегти й розвивати національну ідентичність. Занурення у літературну спадщину рідного регіону дозволяє юним читачам краще зрозуміти власне коріння та традиції.

Список використаних джерел

1. Данилюк Т. Літературне краєзнавство як провідна засада сучасної школи. *Гірська школа українських Карпат*. 2018. № 18. С. 15–17. DOI: 10.15330/msuc.2018.18.20-22.

2. Зажарська Г. П. Уроки літератури рідного краю в початкових класах в контексті сучасних освітніх завдань. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія: Педагогічні науки*. 2021. № 8, Ч. 1. С. 70–74. DOI: 10.12958/2227-2844-2021-8(346)-1-70-74.

3. Захарова В. Формування професійної компетентності студентів-філологів засобами літературного краєзнавства. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2019. № 2. С. 24–35. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pednauk_2019_2_5 (дата звернення: 09.01.2026).

4. Кондур О. С., Прокопів Л. М. Літературне краєзнавство як інструмент національно-патріотичного виховання молодших школярів. *Педагогічна академія: наукові записки*. 2025. № 20. <https://doi.org/10.5281/zenodo.16354126>

5. Овдійчук Л. Літературне краєзнавство у фаховій підготовці майбутніх учителів української мови та літератури: інтеграційний аспект. *Нова*

педагогічна думка. 2021. № 1 (105). С. 91–96. <https://doi.org/10.37026/2520-6427-2021-105-1-91-96>.

6. Перевознюк В. В. вивчення літератури рідного краю на засадах педагогіки місця. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2022. № 80, Т. 2. С. 54–57. DOI: <https://doi.org/10.32840/1992-5786.2022.80.2.10>.

7. Погорелова А. Д. Виховний потенціал уроків літератури рідного краю (на матеріалі творчості митців Придунав'я). *Філологічні діалоги: збірник наукових праць*. Ізмаїл : РВВ, 2019. Вип. 6. С. 58–68. DOI: 10.31909/2663-7103.2019-(6)-6.

8. Райбедюк Г. Літературне краєзнавство в контексті гуманізації сучасної освіти (на матеріалі творчості поетів Придунав'я). *Науковий вісник Ізмаїльського державного гуманітарного університету*. 2021. № 56. С. 203–212. DOI: 10.31909/26168812.2021-(56)-23.

9. Расевич Л. П. Літературне краєзнавство в естетико-ціннісній парадигмі епохи глобалізації. *Вісник науки та освіти. Серія «Філологія», Серія «Педагогіка», Серія «Соціологія», Серія «Культура і мистецтво», Серія «Історія та археологія»*. 2023. № 1(7) С. 208–221. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-1\(7\)-208-221](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-1(7)-208-221).

10. Шолох Н. Т. Використання краєзнавчого матеріалу як засіб формування предметних компетентностей на уроках літератури рідного краю. *Українська мова і література в школі*. 2022. № 72. С. 35–48. URL: https://znaayshov.com/News/Details/ukrainska_mova_i_literatura_v_shkoli_72_2022 (дата звернення: 10.01.2026).

11. Рівне – місто моє. Краєзнавчий матеріал: навч.-метод. посіб. для вчителів початкових класів / за заг. ред. Т. Б. Суржук. Луцьк : Волиньполіграф, 2017. 300 с.

12. Іванова Л. І. Моє літературне Полісся: Краєзнавча читанка для молодшого шкільного віку. Рівне : Типографія, 2018. 152 с.
13. Пірог Є. Мрії збуваються : казкова історія, яку розповів Різдвяний Янгол. Київ : Вид. «ФОП Стебляк О. М.», 2010. 36 с.
14. Богачук О. Т. Дідусева казка. Луцьк : Рівненська друкарня, 2009. 20 с.
15. Демчук Р. Ходить казочка Поліссям. Рівне : М. С. Дятлик, 2017. 24 с.
16. Пшенична Л. Калиновий дід : казки. Дубно : Дубенська друкарня, 2005. 84 с.
17. Рачковська І. Казки на шафі. Рівне : Письменницька робітня «Оповідач», 2019. 14 с.
18. Титечко В. Г. Горде левеня : казки для дітей дошк. та мол. шк. віку. Костопіль : Роса, 2011. 40 с.
19. Тибель В. Медова казка : роман-казка. Київ : WISE BEE, 2020. 216 с.
20. Солтис-Смирнова М. Як берегти нашу природу: збірка казок. Вараш : Цифра, 2016. 9 с.
21. Тибель В. Бурштин із комахою всередині : гостросюжетне оповідання. *Дніпро*. 2013. № 12. С. 50–57.
22. Гуля С. Комуś живому : повість, оповідання. Рівне : Овід, 2007. 180 с.
23. Гридін С. Федько, прибулець з Інтернету. Львів, 2011. 152 с.
24. Велесик П. Таємниці лісів Рівненщини : художньо-документальна книжка. Рівне : Азалія, 2001. 214 с.
25. Оберемок віршів і казок від рівненських письменників / авт. ідеї проекту В. Мазаний; ред.-упоряд. А. Лимич. Рівне : Олег Зень, 2016. 16 с.